

5 Ekim 2013 CUMARTESİ

Resmî Gazete

Sayı : 28786

YÖNETMELİK

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığından:

YAPI İŞLERİNDE İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ YÖNETMELİĞİ

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Ama

Ç

MADDE 1

–

(1) Bu Yönetmeliğin amacı, yapı işlerinde alınacak asg

Kapsam

MADDE 2

–

(1) Bu Yönetmelik, 20/6/2012 tarihli ve 6331 sayılı İş Sa

(2) Bu Yönetmelik hükümleri, 19/9/2013 tarihli ve 28770 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Maden

Dayanak

MADDE 3

–

(1) Bu Yönetmelik, 20/6/2012 tarihli ve 6331 sayılı İş Sa

(2) Avrupa Birliğinin 24/6/1992 tarihli ve 92/57/EEC sayılı Konsey Direktifine paralel olarak,

hazırlanmıştır.

Tan

ı

mlar

MADDE 4

–

(1) Bu Yönetmelikte geçen;

a) Alt işveren: Bir işverenden, işyerinde yürütülen mal veya hizmet üretimine ilişkin yardımcı işlerde

b) Bakanlık: Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığını,

c) İşveren: Çalışan istihdam eden gerçek veya tüzel kişi yahut tüzel kişiliği olmayan kurum ve kurulu

ç) Kanun: 20/6/2012 tarihli ve 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununu,

d) Kendi nam ve hesabına çalışan: Çalışan istihdam etmeksizin kendi nam ve hesabına mal ve hizmet

e) Proje: Yapı işlerinin tasarımından tamamlanmasına kadar yürütülen bütün işleri,

f) Proje sorumlusu: İşveren tarafından görevlendirilen ve işveren adına projenin hazırlanmasından, t

g) Sağlık ve güvenlik koordinatörü: Projenin hazırlık ve uygulama aşamalarında, işveren veya proje

ğ) Sağlık ve güvenlik planı: Muhtemel risklerin değerlendirilip yapı işi süreci boyunca sağlık ve güven

h) Yapı alanı: Yapı işlerinin yürütüldüğü alanı,

ı) Yapı işleri: İnşaat ve çeşitli mühendislik işlerinin yürütüldüğü, yerüstü veya yeraltında, su üstü veya

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

İşverenlerin ve Diğer Kişilerin Yükümlülükleri ve Sorumlulukları

İş **verenlerin y** **ü** **k** **ü**

MADDE 5

–

(1) İşveren, yapı işlerinde, Kanununun 4 üncü maddesinde

- a) Yapı alanının düzenli tutulmasını ve yeterli temizlikte olmasını,
 - b) Yapı alanındaki çalışma yerlerinin seçiminde; buralara ulaşımın nasıl sağlanacağıının ve ekipman
 - c) Malzemenin kullanım ve taşıma şartlarının düzenlenmesini,
 - ç) Tesis ve ekipmanın kullanılmaya başlamadan önce ve periyodik olarak teknik bakım ve kontroller
 - d) Çeşitli malzemeler ve özellikle tehlikeli malzeme ve maddeler için uygun depolama alanları ayrılma
 - e) Tehlikeli malzemelerin kullanımı ile uzaklaştırılma koşullarının düzenlenmesini,
 - f) Atık ve artıkların depolanmasını, atılmasını veya uzaklaştırılmasını,
 - g) Çeşitli işler veya işin aşamaları için öngörülen sürelerin yapı alanındaki işin durumuna göre yenid
 - ğ) Alt işverenler ve kendi nam ve hesabına çalışanlar arasında işbirliğini,
 - h)Yapı alanındaki veya yakınındaki endüstriyel faaliyetler ile etkileşimin dikkate alınmasını,
 - ı) 2/7/2013 tarihli ve 28695 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Kişisel Koruyucu Donanımların İşye
- (2) Yapı alanında uygun sağlık ve güvenlik şartlarının devamının sağlanması için, işveren ve alt işve

a) Özellikle birinci fıkranın uygulanmasında Ek-4'te belirtilen asgari şartları dikkate alarak uygun ted

b) Sağlık ve güvenlikle ilgili konularda sağlık ve güvenlik koordinatörlerinin uyarı, tespit ve talimatlar

(3) İnşaatta yapılan çalışmalara bizzat katılmaları halinde işveren ve alt işverenler, yapı alanındaki u

a) Kanununun 19 uncu maddesine,

b) 25/4/2013 tarihli ve 28628 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan İş Ekipmanlarının Kullanımında Sa

c) Kişisel Koruyucu Donanımların İşyerlerinde Kullanılması Hakkında Yönetmeliğin 5 inci maddesi, (

uygun olarak hareket etmek zorundadır.

Proje sorumlusu ve i ş

verenlerin sorumluluklar

MADDE 6

–

(1) İşveren, bu Yönetmelikte belirtilen yükümlülükleri bi

(2) İş sağlığı ve güvenliği konularında, bir veya birden fazla sağlık ve güvenlik koordinatörü görevler

(3) Bu Yönetmeliğe göre sağlık ve güvenlik koordinatörleri atanmış olması ve sağlık ve güvenlik koc

Di

ğ

er ki

ş

ilerin y

MADDE 7

–

(1) Yapı alanındaki uygun sağlık ve güvenlik şartlarının

a) Kanununun 19 uncu maddesi ve 23 üncü maddesinin birinci fıkrası ile bu Yönetmeliğin 5 inci maddesi,

b) İş Ekipmanlarının Kullanımında Sağlık ve Güvenlik Şartları Yönetmeliğinin 6 ncı maddesi ile aynı,

c) Kişisel Koruyucu Donanımların İşyerlerinde Kullanılması Hakkında Yönetmeliğin 5 inci maddesi, (

uygun olarak hareket etmek zorundadır.

(2) Birinci fıkra kapsamında belirtilen yükümlülüklerin yerine getirilmesinin izlenmesinden ve denetle

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Genel Hükümler

Sa

ğ

l

ı

k ve g

MADDE 8

–

(1) Aynı yapı alanında birden fazla işveren veya alt işve

(2) İşveren veya proje sorumlusu, yapı işine başlamadan önce projenin hazırlık aşamasında, sağlık

(3) Yapı işinde dördüncü fıkrafta belirtilen bildirim gerektiren işler haricinde ve Ek-2'deki listede belir

(4) İşveren veya proje sorumlusu;

1) Yapı işinin 30 işgününden fazla süreceği ve devamlı olarak 20'den fazla çalışan istihdam edileceği;

2) İşin büyüklüğü 500 yevmiyeden fazla çalışma gerektireceği,

durumlarda yapı işine başlamadan önce Ek-3'te belirtilen bilgileri içeren bildirim, Bakanlığın ilgili çab

(5) Bu bildirimde belirtilen bilgilerin yer aldığı levha, açıkça görünecek şekilde yapı alanının uygun b

Proje haz **ı** **rl** **ı** **k a**

MADDE 9 – (1) İşveren veya proje sorumlusu, projenin tasarımının

Kanunun 5 inci maddesinde belirtilen risklerden korunma ilkelerini göz önünde bulundurur:

a) Yapı işinin, aynı anda veya birbiri ardına gerçekleşen farklı unsur ve aşamalarını planlamak ama

b) İşin ya da iş aşamalarının tamamlanması için ilgili meslek disiplinindeki kriterler de dikkate alınara

(2) Birinci fıkranın (b) bendine göre süre hesaplanırken, gerekli hallerde sağlık ve güvenlik planları il

Sa **ğ** **l** **ı** **k ve g**

MADDE 10

-

(1) Sağlık ve güvenlik koordinatörleri proje hazırlık aşar

- a) Bu Yönetmeliğin 9 uncu maddesindeki yükümlülüklerin yerine getirilmesini koordine eder.
- b) Sağlık ve güvenlik planını hazırlar veya hazırlanmasını sağlar. Yapı alanında Ek-2'de belirtilen iş
- c) Proje süresince, birbirini takip eden veya daha sonra yapılacak işler sırasında dikkate alınmak üzere

Sa**ğ****l****ı****k ve g****MADDE 11**

-

(1) Sağlık ve güvenlik koordinatörleri, proje uygulama a

- a) Aşağıdaki durumlarda Kanunun 5 inci maddesinde belirtilen risklerden korunma ilkelerinin uygulanması:
 - 1) Aynı anda veya birbiri ardına yapılacak iş ve iş aşamalarının belirlendiği iş programlarının oluşturulması
 - 2) İşin ya da iş aşamalarının tamamlanması için ilgili meslek disiplinindeki kriterler de dikkate alınarak
- b) İşverenlerin gerekli tedbirleri uygulamasını ve gerektiğinde çalışanların ve kendi nam ve hesabına
- c) Yapılan işteki ilerlemeleri ve meydana gelen değişiklikleri dikkate alarak 10 uncu maddenin birinci
- ç) Aynı yapı alanında, işe sonradan katılanlarda dâhil olmak üzere, işveren veya alt işverenler arası

d) Yapı işlerinde güvenli bir şekilde çalışılmasını sağlamak üzere yapılması gerekli kontrolleri koord

e) İzin verilen kişiler dışındakilerin yapı alanına girmesini önlemek üzere gerekli düzenlemeleri yap

Ç **al** **İŞ** **anlar** **ı**

MADDE 12 – (1) Yapı işlerinde;

a) Kanununun 16 ncı maddesinde belirtilen hususlarla birlikte çalışanlar veya çalışan temsilcileri, yapı

b) Verilen bilgilerin kolay ve anlaşılır olması sağlanır.

(2) İş ekipmanlarının kullanım talimatı çalışanlar tarafından rahatlıkla okunabilecek bir yere asılır.

Ç **al** **İŞ** **anlar** **ı**

MADDE 13 – (1) Yapı alanının büyüklüğü ve riskin derecesi göz önür

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Kullan **ı** **lan makine, ara** **ç** **, ekipm**

MADDE 14 – (1) İşveren, yapı işlerinin yapıldığı işyerlerinde kullanılan

(2) İşveren, mekanik ve elektrikli ekipmanın seçimi, kurulması, uygun yerlere yerleştirilmesi, hizmete

Y **ü** **r** **ü** **rl**

MADDE 15 – (1) 23/12/2003 tarihli ve 25325 sayılı Resmî Gazete’de

Sa **ğ** **l** **ı** **k ve g**

GE **Çi** **C** **i** **MADD**

Y **ü** **r** **ü** **rl**

MADDE 16 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Y **ü** **r** **ü** **tme**

MADDE 17 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Çalışma ve Sosyal Güve

EK – 1

YAPI İŞLERİ LİSTESİ

1- Kazı, yarma ve doldurma işleri

2- Hafriyat

3- İnŐa

a) Bina

b) Set, baraj

c) Yol, demiryolu, havai hat

ç) Tünel

d) Metro

e) Köprü

f) Çelik yapı

g) İskele, liman, dalga kıran, gemi

ğ) Kanalizasyon, lağım

h) Kuyu

ı) Kanal

i) Duvar

j) Sıva, badana, boya işleri

k) Elektrik tesisatı

l) Sıhhi tesisat

m) Kalorifer tesisatı

n) Dölgerlik

o) Marangozluk

4-

Prefabrike elemanların inşası ve sökümü

5-

Montaj işleri

6-

Değişirme ve donatma

7-

Tadilatlar

8-

Yenileme

9-

Tamir

10-

Söküm

11-

Yıkım

12-

Restorasyon

13-

Bakım, boyama ve temizleme

14-

Drenaj

15-

Bu ekte belirtilen işlerde kullanılan sabit ve hareketli makine ve tesisleri kullanma

EK- 2

İŐ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞI RİSKLERİNİ İÇEREN ÇALIŞMALARIN LİSTESİ

- 1- Özellikle, yapılan işin ve işlemlerin niteliği veya işyeri alanının çevresel özellikler
- 2- Çalışanın işin yürütümü dolayısıyla maruz kaldığı özel tehlikelere yönelik sağlık
- 3- 24/3/2000 tarihli ve 23999 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Radyasyon Güve
- 4- Yüksek gerilim hatları yakınındaki işler.
- 5- BoĐulma riski bulunan işler.
- 6- Kuyu, yer altı kazıları ve tünel işleri.
- 7- Hava beslemeli sistem kullanan dalgıçların yaptığı işler.

8-

Basınçlı hava sağlanarak keson içinde yapılan işler.

9-

Patlayıcı madde kullanımını gerektiren işler.

10-

Fiziksel özelliklerine bağlı olarak yüksek ses, titreşim, basınç farkı, toz oluşması

11-

Ağır prefabrike elemanların montaj ve söküm işleri.

EK – 3

YAPI İŞİNE İLİŞKİN BİLDİRİM

1-

Bildirim tarihi,

2-

İnşaatın açık adresi (mahalle, cadde, sokak, numara, ada, parsel, semt, ilçe ve il)

3-

İşverenin ad ve adresi(mahalle, cadde, sokak, numara, ada, parsel, semt, ilçe ve il)

4-

Proje tipi (*),

5-

Görevlendirilmesi halinde proje sorumlusunun adı ve adresi,

6-

Proje hazırlık safhasındaki sağlık ve güvenlik koordinatörünün veya koordinatörün adı ve adresi,

7-

Proje uygulama safhasındaki sağlık ve güvenlik koordinatörünün veya koordinatörün adı ve adresi,

8-

İşin planlanan başlama tarihi,

9-

Planlanan çalışma süresi (inşaatın muhtemel bitiş tarihi),

10-

Yapı alanında çalışacağı tahmin edilen azami çalışan sayısı,

11-

Yapı alanında bulunması muhtemel yüklenicilerin(**) sayısı,

12-

Belirlenmiş olan yükleniciler(**) hakkında bilgi.

(*)Yapılan inşaatın yapı çeşidi yazılacaktır. (köprü, bina, yol gibi)

(**)Alt işverenler, kendi nam ve hesabına çalışanlar ile mal veya hizmet tedarik edenler belirtilmelidir.

EK – 4

YAPI ALANLARI İÇİN ASGARI SAĞLIK VE GÜVENLİK ŞARTLARI

Bu ekte yer alan yükümlülükler, yapı alanının özelliğinin, yapılan iş ile tehlikelerinin ve çalışma şartları

A) Yapı alanındaki çalışma yerleri için genel asgari şartlar

Yüksekte çalışma

1 – Seviye farkı bulunan ve düşme sonucu yaralanma ihtimali

2- Yüksekte yapılan çalışmalarda aşağıdaki hususlara uyulur:

a) Yüksekte yapılması zorunlu olmayan montaj ve benzeri çalışmaların mümkün olduğunca öncelikli

b) Yapılacak çalışmaların önceden planlanması ve organize edilmesi, bu planlama yapılırken yüksekte

c) Çalışanların, çalışma yerlerine güvenli bir şekilde ulaşmaları uygun araç ve ekipmanlarla sağlanı

- c) Çalışma yerlerinde çalışanların güvenliği öncelikle, güvenli korkuluklar, düşmeyi önleyici platform
- d) Toplu koruma tedbirlerinin düşme riskini tamamen ortadan kaldıramadığı, uygulanmasının mümkün
- e) Yapı işleri sırasında ve yapı işleri bitirilip yapı kullanıma geçtikten sonra yüksekte yapılacak çalış
- f) Yüksekte güvenli çalışma donanımlarının, düzenli olarak kontrol ve bakımlarının yapılması sağlan
- g) Bu alanlarda çalışanlara yüksekte çalışmayla ilgili tehlike ve riskler konusunda bilgilendirme yapı
- ğ) Yüksekte yapılan çalışmalar işveren tarafından görevlendirilen ehil bir kişinin gözetim ve kontrolü

- 3- Kullanılan güvenlik ağları; malzeme özellikleri, yapılan statik ve dinamik dayanım
- 4- Betonarme platformların döşeme kenarlarında, asansör, merdiven, baca, shaft, a
- 5- Herhangi bir sebeple betonarme platform kenarında güvenli korkuluğun bir kısım
- 6- Korkuluklarda;

- a) Platformdan en az bir metre yükseklikte ve herhangi bir yönden gelebilecek en az 125 kilogramlık
- b) Platforma bitişik, en az 15 santimetre yüksekliğinde topuk levhası,

c) Topuk levhası ile ana korkuluk arasında açıklıklar 47 santimetreden fazla olmayacak şekilde konulmalıdır.

bulunması sağlanır.

Geçitlerde güvenlik

7- Çalışma platformları ve geçitler kişileri düşmekten ve düşen cisimlerden koruyacaktır.

Düşen cisimler

8- Yüksekte yapılan çalışmalarda kullanılan el aletleri ve diğer malzemelerin düşmesi önlenmelidir.

9- Çalışanlar, düşen cisimlere karşı öncelikle toplu olarak korunur.

10- Yapı alanında, cisimlerin düşerek tehlike oluşturabileceği bölgelere girişler önlenmelidir.

11- Yapı alanında, çalışanlara uygun baş koruyucu donanımlar verilerek kullanımı sağlanmalıdır.

12- Yapı alanında, malzemelerin hangi yükseklikten olursa olsun doğrudan yere atılması önlenmelidir.

Enerji dağıtım tesisleri ve elektrikle çalışma

13- Enerji dağıtım tesisleri, yangın veya patlama riski oluşturmayacak şekilde tasarlanmalıdır.

14-

Elektrikle ilgili bütün ekipman ve bağlantıların kurulması, sökülmesi, tamirat ve t

15-

Elektrikli tesisatın bütün parçalarının, güç gereksinimleri için yeterli kapasite ve

16-

Yapı alanı içerisindeki ana pano ve tali elektrik panolarında uygun kaçak akım rö

17-

Yapı alanında veya çalışanların erişebileceği yerlerde bulunan elektrik panoları,

18-

Yapı alanında elektrik bağlantıları için uygun bağlantı elemanları kullanılır, açık t

19-

Yapı alanında kullanılan sabit ve seyyar iletkenler ile teçhizatların dış etkenlerde

20-

Ekipman ve koruyucu cihazların tasarımı, yapımı ve seçiminde, dağıtılan enerjinin

21-

Elektrik teçhizatı, iletim hatları ve elektrikli aletlerin üzerlerinde voltajları belirtilir.

22-

Elektrikle çalışan iş ekipmanlarının gövde güvenlik topraklaması yapılır.

23-

Her türlü elektrik kullanımı ve elektrik tesisatının işletilmesiyle ilgili olarak, bu Yö

Düzen, temizlik, istif ve depolama

24-

Yapı alanının düzenli ve temiz tutulması sağlanır. Sivri uçları veya keskin kenarları

25-

Buz, kar, yağmur, kullanılan malzemeler ve diğer etkenlerle kaygan hale gelen

26-

Yapı alanında malzemelerin, yıkılma ve devrilmeleri önlenir, kazaya sebep olma

27-

Yapı alanında, yanıcı veya patlayıcı maddelerin depolandığı depo alanlarında v

Sağlamlık ve dayanıklılık

28-

Beklenmeyen herhangi bir hareketi nedeniyle çalışanların sağlık ve güvenliğini e

29-

İşin güvenli bir şekilde yapılmasını sağlayacak uygun ekipman ve çalışma şartla

30-

Kurulmakta, sökülmekte, bakımda, tamirde ya da yıkılmakta olan yapılarda çalış

Acil çıkış yolları ve kapıları

31-

Acil çıkış yolları ve kapıları ile ilgili aşağıdaki hususlara uyulur:

a) Acil çıkış yolları ve kapıları doğrudan dışarıya veya güvenli bir alana açılır ve çıkışı önleyecek hiç

b) Acil çıkış yolları ve kapıları herhangi bir tehlike durumunda, bütün çalışanların işyerini derhal ve g

c) Acil çıkış yollarının ve kapılarının sayısı ile yerleşimi ve boyutlarının, yapı alanının ve çalışan bara

ç) Acil çıkış yolları ve kapıları, 11/09/2013 tarihli ve 28762 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Sağlık

d) Acil çıkış yolları ve kapıları ile buralara açılan yol ve kapılarda çıkışı zorlaştıracak hiçbir engel bul

e) Aydınlatılması gereken acil çıkış yolları ve kapılarında elektrik kesilmesi halinde yeterli aydınlatm

Yangın algılama ve yangınla mücadele

32-

Yapı alanının özelliklerine, çalışan barakalarının ve diğer tesislerin boyutlarına v

33-

Yangınla mücadele araç ve gereçleri, yangın dedektörleri ve alarm sistemlerinin

34-

Otomatik olmayan yangın söndürme ekipmanı görünür ve kolayca erişilebilir yer

Havalandırma

35-

Çalışanların harcadıkları fiziksel güç ve çalışma şekli dikkate alınarak yeterli tem

Özel riskler

36-

Çalışanların zararlı düzeyde titreşim, gürültü, gaz, buhar veya toz gibi zararlı dış

37-

Zehirli veya zararlı madde bulunması muhtemel veya oksijen düzeyi yetersiz ve

38–

Çalışanlar, sınırlı hava hacmine sahip yüksek riskli ortamlarda çalıştırılmazlar. Z

□ Sıcaklık

39–

Ortam sıcaklığının, çalışma süresince, çalışanların yaptıkları işe ve harcadıkları

Çalışma yerlerinin, barakaların ve yolların aydınlatılması

40–

Yapı alanındaki çalışma yerlerinin, barakaların ve yolların aydınlatılmasında aşağı

1. Yapı işlerinin gündüz yapılması esastır, çalışma yerleri, barakalar ve yollar mümkün olduğu ölçüde
2. Çalışma yerleri, barakalar ve geçiş yollarındaki aydınlatma sistemleri, çalışanlar için kaza riski oluş
3. Çalışma yerleri, barakalar ve geçiş yollarındaki aydınlatma sistemindeki herhangi bir arızanın çalış

Kapılar ve geçitler

41–

Kapı ve geçitlerde aşağıda belirtilen hususlara uyulur:

- a)Raylı kapılarda, raydan çıkmayı ve devrilmeyi önleyecek güvenlik tertibatı bulundurulur.
- b)Yukarı doğru açılan kapılarda, aşağı düşmeyi önleyecek güvenlik tertibatı bulundurulur.
- c) Kaçış yollarında bulunan kapılar ve geçitler uygun şekilde işaretlenir. Bu kapıların yardım almaks
- ç)Araçların geçtiği kapı ve geçitler yayaların geçişi için güvenli değilse, bu mahallerde yayalar için a

d)Mekanik kapılar ve geçitler, çalışanlar için kaza riski oluşturmayacak şekilde yapılır. Bu kapılarda,

Trafik yolları ve tehlikeli alanlar

42–

Merdivenler, sabitlenmiş geçici merdivenler, yükleme yerleri ve rampalar da dahil

43–

Yayaların kullandığı ve yükleme boşaltma için kullanılanlar da dahil, araçlarla m

44–

Araç trafiği olan yollar ile kapılar, geçitler, yaya geçiş yolları, koridorlar ve merdiv

45–

Yapı alanlarındaki girilmesi yasak bölgelere yetkisiz kişilerin girişi uygun araç ve

46–

Trafik yolları güzergahında bulunan havai hatlar ve benzeri engeller ile alakalı g

Yükleme yerleri ve rampaları

47–

Yükleme yerleri ve rampaların; taşınacak yükün boyutlarına uygun olarak tasarla

Çalışma yerinde hareket serbestliği

48–

Çalışılan yerlerin, gerekli her türlü ekipman ve araçlar d

İlk yardım

49-

İşyerinde, 18/6/2013 tarihli ve 28681 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan İşyeri

50-

Yapı alanının büyüklüğü, yapılan işin niteliği ve kaza riskine göre, gerektiğinde iş

51-

İlk yardım odaları yeterli ilk yardım malzeme ve ekipmanı ile teçhiz edilir ve sedye

52-

Çalışma koşullarının gerektirdiği her yerde ilk yardım ekipmanları kolay erişilebili

Soyunma yeri ve elbise dolabı

53-

İş elbisesi giymek zorunda olan çalışanların, etik olarak veya sağlık nedenleriyle

54-

Soyunma yerlerinin aşağıda belirtilen hususlara sahip olması sağlanır;

a) Kolay ulaşılabilir yerde olması,

b) Yeterli kapasitede olması,

c) Yeterli sayıda oturma yerleri bulunması,

ç) Kadınlar ve erkekler için ayrı soyunma yerleri olması,

d) Her çalışan için çalışma saatleri içinde giysilerini koyabilecekleri yeterli büyüklükte kilitli dolaplar b

e) Nemli, tozlu, kirli, tehlikeli maddeler ile çalışılan yerlerde ve benzeri işlerde iş elbiseleri ile harici e

Duşlar ve lavabolar

55– Yapılan işin veya sağlıkla ilgili nedenlerin gerektirmesi h

56– Duş tesisi gerektirmeyen işlerde, çalışma yerlerinin ve soyunma odalarının yakın

57– Duşlar ve lavaboların her zaman çalışanların kullanımına hazır halde olması sağ

Tuvaletler ve lavabolar

58– Çalışma, dinlenme, yıkanma ve soyunma yerlerine yakın yerlerde, kadın ve erke

Dinlenme ve barınma yerleri

59– Özellikle, çalışan sayısının fazla olması, işin niteliği veya çalışma yerinin uzak ol

60– Dinlenme ve barınma yerleri, sağlık şartları ve dış etkilerden korunma bakımında

61– Dinlenme, barınma ve sosyal amaçlı kullanılan tesisler, yanıcı olmayan ve kolay

62– Barınma yerlerinde kullanılan ısıtma, soğutma ve havalandırma sistemleri, elek

63-

Barınma yerlerinde, çalışanların kullanmaları için yeterli sayıda karyola, ranza, y

64-

Dinlenme ve barınma yerlerinin yeterli genişlikte olması sağlanır ve bu yerlerde

65-

Sabit barınma tesislerinde; bir dinlenme odası, bir boş vakit değerlendirme odası

Gebe ve emziren kadınlar

66-

Gebe ve emziren kadınların yatıp uzanarak dinlenebilecekleri uygun koşullar sağ

Engelli çalışanlar

67-

Engelli çalışanların çalıştığı işyerlerinde, engel durumları dikkate alınarak gerek

Çeşitli hükümler

68-

Yapı alanının çevresi ve çalışma alanının etrafı kolayca görülebilecek, fark edile

69-

Çalışılan yerlerde ve barakalarda, çalışanlar için yeterli miktarda içme suyu ve m

70-

Çalışanlara uygun koşullarda, yemeklerini yiyebilecekleri ve gerektiğinde yemek

B) Yapı

Alanlarındaki

Özel Asgari Şartlar

BÖLÜM – I

Kapalı Mekanlardaki Çalışma Yerleri

Sağlamlık ve dayanıklılık

1–

Tesislerin ve müstemilatının kullanım amacına uygun sağlamlık ve dayanıklılıktadır.

Acil çıkış kapıları

2

–

Acil çıkış kapılarında aşağıda belirtilen hususlara uyulur.

a) Acil çıkış kapıları doğrudan dışarıya veya güvenli bir alana açılır ve çıkışı önleyecek hiçbir engel bulunmaz.

b) Acil çıkış kapılarının, acil durumlarda çalışanların hemen ve kolayca açabilecekleri şekilde olması gerekir.

c) Acil çıkış kapıları kilitli veya bağlı bulundurulmaz.

ç) Acil çıkış kapıları Sağlık ve Güvenlik İşaretleri Yönetmeliğine uygun şekilde işaretlenir. İşaretlerin

Havalandırma

3-

Cebri havalandırma sistemi veya klima tesisatının, çalışanları rahatsız edecek h

Sıcaklık

4-

Çalışma odaları, dinlenme yerleri, soyunma yerleri, duş, tuvalet ve lavabolar, ka

Doğal ve suni aydınlatma

5-

İşyerleri, mümkün olduğunca doğal olarak aydınlatılır. Doğal aydınlatmanın yete

Çalışma yerlerinin taban, duvar ve tavanları

6-

Çalışma yerlerinin tabanlarının sabit, sağlam, kaymaz bir şekilde olması ve bu y

7-

Çalışma yerlerinin taban, duvar ve tavan yüzeylerinin hijyen şartlarına uygun ola

8-

Çalışma yerlerinde ve trafik yollarının yakınında bulunan saydam veya yarı sayd

Pencereler ve çatı pencereleri

9-

Pencerelerin, çatı pencerelerinin ve havalandırma sistemlerinin, çalışanlar tarafı

Kapılar

10– Kapı ve girişlerde aşağıda belirtilen hususlara uyulur:

- a) Kapıların ve girişlerin yerlerinin, sayılarının, boyutlarının ve yapıldıkları malzemelerin, kullanıldıkları
- b) Her iki yöne açılabilen kapılar saydam malzemedan yapılır veya kapıların karşı tarafının görülmeye
- c) Saydam veya yarı saydam kapıların yüzeyleri çalışanlar için tehlike oluşturmayan güvenli malzeme

Araç yolları

11– Kapalı çalışma mekanlarının kullanımı ve içinde bulunan ekipman göz önüne alınarak

Yürüyen merdivenler ve yürüyen bantlar için özel önlemler

12– Yürüyen merdivenler ve yürüyen bantlarda aşağıda belirtilen hususlara uyulur:

- a) Güvenli şekilde çalışır durumda olması sağlanır.
- b) Gerekli güvenlik araçları ile teçhiz edilir.
- c) Kolayca görülebilecek ve ulaşılabilir acil durdurma sistemleri bulunur.

Oda boyutları ve hava hacmi

13-

Çalışma yerlerinin taban alanı ve yüksekliği ile hava hacminin çalışanların sağlığına etkisi

BÖLÜM – II

Açık Mekanlardaki Çalışma Yerleri

Sağlamlık ve dayanıklılık

14-

Alçak veya yüksek seviyede olan hareketli veya sabit çalışma yerlerinin, çalışanların sağlığına etkisi

Enerji dağıtım tesisleri

15-

Enerji dağıtım tesislerinde aşağıdaki hususlara uyulur:

a) Yapı işlerine başlamadan önce alanda mevcut olan tesisat belirlenir, kontrol edilir ve açıkça işaretleme yapılır.

b) Yapı alanının yakınından enerji nakil hatları geçmesi durumunda, yeterli güvenlik mesafesi bırakılır.

c) Elektrik nakil hatlarının bulunduğu alanlarda yapılan çalışmalarda, bariyerler veya ikaz levhaları kullanılır.

ç) Yapı alanındaki enerji dağıtım tesislerinin, özellikle de dış etkilere maruz kalan tesislerin, kontrol ve bakımının yapılması sağlanır.

Hava koşulları

16-

Çalışanların sağlık ve güvenliklerini olumsuz etkileyebilecek hava koşullarından

İskeleler

17-

Ön yapımlı bileşenlerden oluşan cephe iskeleleri ve iskele şeklinde kullanılan ge

18-

Asma iskeleler, cephe platformları, güç kaynağıyla veya elle çalışabilen, sabit ve

19-

Seçilen iskelenin kurulum ve kullanım şekline göre sağlamlık ve dayanıklılık hes

İskelelerde genel tedbirler

20-

İskelelerin aşağıdaki hususlara uygun olması sağlanır;

a) Kendiliğinden hareket etmeyecek, stabilitesi bozulmayacak ve çökmeyecek şekilde tasarlanmış,

b) İskele sistemlerinin güvenli bir şekilde desteklenmesi, yatay ve düşey kuvvetlere karşı uygun şek

c) Doğru şekilde ve bakımlı bulundurulması,

ç) Korozyona karşı uygun malzeme kullanılması,

d) İskele sisteminde çatlak, kırık, yıpranmış ve korozyona uğramış özellikteki iskele ve bağlantı elemanları.

e) İskelelerde görülen kusurların derhal giderilerek zayıf kısımların güçlendirilmesi.

21-

İskele platformları hareket etmeyecek şekilde iskele sistemine sabitlenir. Platformlar iskele sistemine sabitlenmelidir.

22-

İskelelerdeki korkuluk sistemlerinin bu Yönetmeliğin Ek-4 (A) Yüksekte Çalışma Korkuluk Sistemleri bölümünde belirtilen şartlara uygun olarak tasarlanması ve kurulması.

23-

İskelelerdeki bütün bağlantı yerleri ile bağlantı elemanlarının yeterli sağlamlıkta ve uygun şekilde kullanılmalıdır.

24-

İskele sistemlerinin kurulması, kullanılması ve sökümünde İş Ekipmanlarının Kullanılmasıyla İlgili Teknik Kurallarda belirtilen şartlara uygun olarak yapılmalıdır.

25-

İskeleler aşağıda belirtilen durumlarda işveren tarafından görevlendirilen ehil bir personel tarafından kontrol edilmelidir.

a) Kullanılmaya başlamadan önce,

b) Haftada en az bir kez,

c) Üzerinde değişiklik yapıldığında,

ç) Belli bir süre kullanılmadığında,

d) Sismik sarsıntı, kuvvetli rüzgârlar gibi olumsuz hava şartlarına veya denge ve sağlamlığını etkileyen diğer nedenlerle.

26–

İskelelerin taşıyabilecekleri azami ağırlıklar, levhalar üzerine yazılarak iskelelerin

27–

İskelelerin üzerine moloz ve artıklar ile geçişi engelleyecek malzemeler bırakılm

28–

İskelelerde geçiş amacıyla en az 60 santimetre genişliğinde ve kenarlarında bu

29–

Vinç veya benzeri makinelerin kullanılması sırasında, yüklenen malzemenin iske

Ön yapımlı bileşenlerden oluşan cephe iskeleleri ve seyyar iskelelerde özel tedbirler:

30–

Ön yapımlı bileşenlerden oluşan cephe iskelelerinin kurulumunda, taşıyıcı sisten

31–

Ön yapımlı bileşenlerden oluşan cephe iskelelerinde taşıyıcı sisteme ait dairese

32–

Cephe iskeleleri binaya mümkün olduğunca yakın kurulur, bunun mümkün olma

33–

Cephe iskelelerinin ayaklarında sabit veya düşeyliği ayarlanabilir taban plakaları

34–

İskelelerde çalışılan platformlara güvenli ulaşımın sağlanması için merdiven sist

35–

Madeni cephe iskeleleri statik elektriğe karşı uygun şekilde topraklanır.

36–

Seyyar iskeleler, üzerinde çalışan bulunduğu durumlarda hareket ettirilmez. İske

Asma iskele, cephe platformu ve asılı erişim donanımları şeklindeki iskele sistemlerinde özel ted

37–

İskele taşıyıcı sistemi için kullanılacak halatlar, hareketi sağlayan mekanik tesisat

38–

İskelelerin hareketlerini sağlayan makine, teçhizat ve vinçlerin, kullanılmaya baş

39–

İskelelerin, çalışma sırasında sağa sola veya ileri geri hareket etmeden asılı kal

40–

İskelelerin taşıyabileceği azami yük miktarı belirtilerek, bu miktardan fazla yükler

41–

İskeleler, çalışma konumunda devreye sokulabilecek durdurma fren sistemleriyle

42–

Güç tahrikli halatlı asma iskele sistemlerinde, aşırı yük algılama sistemleri, otom

43–

İskele sistemlerinde çalışan sayısı kadar dikey yaşam hattı oluşturulur. Çalışanla

44–

Halatlı sistemlerde halatların sarıldığı ve geçtiği mekanik teçhizatlardan kurtulma

45–

İskelelerin, iniş ve çıkış yollarında herhangi bir engel bulunmaması için gerekli te

46–

İskele platformunu taşıyan, tutan sistem ve bu sistemin bağlantı ve sabitleme no

El merdivenleri:

47–

Yapılan işe ve bulunması halinde ulusal standartlara uygun, basamakları kayma

48–

El merdivenlerinin kullanılmasında İş Ekipmanlarının Kullanımında Sağlık ve Güvenlik

Tesis, makine, ekipman

49–

Mekanik el aletleri, kaldırma araçları, kazı ve malzeme taşıma işlerinde kullanılan

a) Mümkün olduğu kadar ergonomi prensipleri dikkate alınarak uygun şekilde ve yeterli sağlamlıkta

b) Her zaman iyi çalışabilir durumda olması,

c) Doğru şekilde kurulması,

ç) Sadece tasarlandıkları işler için, uygun eğitim almış kişilerce doğru şekilde kullanılması.

50–

Tüm iş ekipmanlarının periyodik olarak kontrol, test ve deneyleri, İş Ekipmanlar

51–

Her türlü iş ekipmanı için üzerinde kurulu olduğu veya hareket halinde olduğu ze

52–

İş ekipmanlarında, operatörün görüş alanının kısıtlı olduğu durumlarda, operatö

53–

Kazı ve malzeme taşıma işlerinde kullanılan makine ve araçların manevra ve pa

54–

Kazı ve malzeme taşıma işlerinde kullanılan makine ve araçların bütün manevra

55–

Kazı ve malzeme taşıma işlerinde kullanılan makine ve araçların kazı çukuruna

56–

Kazı ve malzeme taşıma işlerinde kullanılan makine ve araçlarda sürücünün bu

57–

Tüm araçlar, taşıtlar ve iş makinelerinde operatör kabinlerinde sadece operatör

58–

Kaldırma araçlarında kaldırılacak yükün çeşidi, boyutu, şekli ve diğer fiziksel öze

59–

Yük kaldırmada kullanılan ekipmanlar ile ilgili İş Ekipmanlarının Kullanımında S

60–

Kaldırma ekipmanlarında yük kaldırılması ve ekipmanın hareketi esnasında dev

61–

Kaldırma ekipmanlarında, belirtilen alt ve üst güvenlik sınır noktaları veya ekipm

Kazı işleri, kuyular, yeraltı işleri, tünel ve kanal işleri

62–

Kazı işine başlanmadan önce aşağıda belirtilen hususlara uyulur:

a) Kazının bitişik yapıları etkileyip etkilemeyeceği araştırılır ve etkileme ihtimali mevcut ise kazı başl

b) Yer altı kabloları, gaz boruları, su, kanalizasyon ve diğer dağıtım sistemlerinin yerleri belirlenir ve

c) Meskûn mahallerde, yapı alanının çevresi yeterli yükseklik ve sağlamlıkta uygun malzemedan ya

ç) Meskûn mahallerin dışında yapılan kazıların kenarlarına uyarı şeritleri çekilerek ikaz levhaları ası

63-

Kazı işleri, kuyular, yeraltı işleri ile tûnel ve kanal çalışmalarında aşağıda belirtilen

a) Çalışmalar, işveren tarafından görevlendirilen ehil kişi gözetiminde yapılır.

b) Çalışma alanına giriş ve çıkış için güvenli yollar sağlanır.

c) Kazılarda zemin yapısı, iklim koşulları, kazı alanı yakınlarında meydana gelebilecek sarsıntılar, ç

ç) Malzeme veya cisim düşmesine, su baskını tehlikesine ve insanların düşmesine karşı uygun tedb

d) Tehlikeli veya zararlı olmayan özellikte solunabilir hava sağlamak için bütün çalışma yerlerinde g

e) Yangın, parlama, patlama, su baskını veya göçük gibi durumlarda çalışanların güvenli bir yere ula

64-

Kazı (yan) yüzlerinde aşağıda belirtilen durumlarda genel kontrol yapılır, kontro

a) Her vardiyadan önce,

b) Patlatma yapılıyorsa her patlatmadan sonra,

c) Beklenmedik parça düşmelerinden sonra,

ç) Desteklerdeki önemli bir zarardan sonra,

d) Şiddetli yağış, don ve kardan sonra.

65-

Çalışma sırasında ortaya çıkan tozların çalışanların sağlığına zarar vermemesi için

66-

Meskûn mahallerde kazı üzerinden geçişlerin sağlanması için ahşap veya metal

67-

Açıkta yapılan 150 santimetreden daha derin kazı işlerinde ve her derinlikte yapı

temel ve kanal kazılarında yan yüzeylerin altlarının şerit gibi kazılarak yukarıdan çökertilmesi şeklinde

68-

Kazı alanından çıkartılan hafriyat ile kazı kenarı arasında yeterli mesafe bulundu

69-

Kazı işlerinde yağış sırasında çalışma yapılmaz.

70-

Kazı işlerinde çalışanların çalışma alanına ulaşmaları için uygun ve güvenli yönt

71-

Makinelerle yapılan kazı işlerinde, bu makinelerin hareket alanına çalışanların g

72-

Yeraltı çalışmalarında aşağıda belirtilen hususlara uyulur:

- a) Havalandırma sisteminin arızalanması durumunda, yer altı çalışmaları durdurulur ve bütün çalışmalar durdurulur.
- b) Uygun bir haberleşme sistemi oluşturulur, buralardaki kaçış yolları görülebilir bir şekilde işaretlenir.
- c) Tüneller ve galerilerde göçük tehlikesine karşı uygun tedbirler alınır.

73-

Çeşitli gazların hava ile patlayıcı bir karışım meydana getirebileceği yeraltı işleri

74-

Patlayıcı kullanılarak çalışılan kazı, tünel ve galeri gibi yer altı kazı işlerinde aşağıdaki

- a) Patlayıcı maddeler üretici tarafından belirtilen koşullarda saklanır ve depolanır.
- b) Yapılan işin niteliğine uygun patlayıcı maddeler ve kapsüller kullanılır ve patlayıcı maddeleri yeterli miktarda depolanır.
- c) Patlayıcı maddelerin ve kapsüllerin depolanması, taşınması ve kullanılması, sadece bu konuda yetkilendirilmiş kişiler tarafından yapılır.
- ç) Patlayıcı maddeler özel sandıklar içinde taşınır ve bu sandıkların içine başka bir madde konulamaz.
- d) Patlatma yapılacak alanın etrafında uygun güvenlik tedbirleri alınmadan patlatma yapılmaz.

Yıkım işleri

75-

Yıkım işlerinde aşağıdaki hususlara uyulur:

- a) Yıkımdan önce yapının içindeki ve etrafındaki havagazı, su ve elektrik bağlantıları kesilir ve yıkılır.
- b) Yıkım işleri, ilgili standartlar ve konuya ilişkin mevzuat hükümlerine uygun şekilde yürütülür.
- c) Çalışmalarda uygun çalışma yöntemleri ve ekipmanlar kullanılır, gerekli tedbirler alınır.
- ç) Çalışmalar, işveren tarafından görevlendirilen ehil kişinin gözetimi altında planlanır ve yürütülür.
- d) Yıkım esnasında toz kalkmaması ve yıkılan kısma ait malzeme ve molozların çalışma ortamında

Asbestle Çalışma

76-

Asbest içermesi muhtemel yapıların sökülme, yıkım, tamir ve bakım işlerinde aşağıdaki

- a) Çalışmaya başlamadan önce, asbest içerebilecek malzemeleri belirlemek için bina veya tesis sah
- b) Herhangi bir yapı veya malzemede asbest bulunduğu şüphesi veya bilgisi varsa çalışanların asbe

Batardolar (koferdamlar) ve kesonlar

77-

Bütün batardolar ve kesonların aşağıdaki hususlara uygun olması sağlanır;

- a) Yeterli dayanıklılıkta, sağlam ve uygun malzemedan yapılmış, iyi kurulmuş olması,

b) Su, sıvı beton ve benzeri malzeme baskını halinde çalışanların sığınabileceği şekilde uygun ekipman sağlanması.

78-

Batardolar ve kesonların yapımı, kurulması, değiştirilmesi veya sökümü, işveren tarafından yapılmalıdır.

Çatı işleri

79-

Çatılarda veya eğik yüzeylerde yapılan çalışmalarda; çalışanların, aletlerin, diğer ekipmanların düşmesi veya kayması önlenmelidir.

80-

Çalışanların çatı üzerinde veya kenarında veya kırılabilir malzemeden yapılmış hat ve tesisler üzerinde çalışırken düşme riski önlenmelidir.

Beton döküm işleri

81-

Beton dökümünde aşağıdaki hususlara uyulması sağlanır;

a) Beton pompasının beton dökülecek yere uygun durumda konumlandırılması,

b) Beton pompasının destek pabuçlarının zemine uygun şekilde sabitlenmesi,

c) Beton pompası bom ve hortumların birleşim yerlerinde hava basıncından dolayı oluşabilecek açılmaları önlenmelidir.

ç) Pompa kollarının açılmasında ve toplanmasında çevredeki bina, elektrik iletim hatları gibi tesisler zarar görmemesi için önlemler alınmalıdır.

d) Enerji nakil hatlarının altlarında pompa çalıştırılmaması veya zorunlu olduğu durumlarda enerji nakil hatları ile pompa arasında uygun şekilde izolasyon sağlanması.

- e) Beton pompası bomunun ucundaki bom hortumunun güvenli yöntemlerle idare edilmesi,
- f) Beton yığılmasının tehlike oluşturacağı döşeme betonu dökümü gibi işlerde betonun uygun şekilde dökülmesi,
- g) Beton dökülen kısmın hemen altında çalışma yapılmaması,
- ğ) Beton dökülen ağızda hortumun savrulmaması,
- h) Beton pompası operatörünün betonun döküldüğü yeri görmemesi durumunda uygun haberleşme yapılması,
- ı) Beton dökümü bitinceye kadar kalıpların sürekli kontrol edilmesi,
- i) Kalıp açılması ve patlamasının gerekli tedbirler alınarak önlenmesi.

Betonarme kalıp işleri

82-

Kalıp işleri işveren tarafından görevlendirilen ehil kişi gözetiminde ve konu ile ilgili olarak gerekli eğitimleri almış personel tarafından yapılmalıdır.

83-

Kalıp panolarının, geçici destek ve payandaların üzerlerine binen yüke ve gerilmeye dayanıklı olmalıdır.

84-

Çalışanları, kalıp sisteminin geçici dayanıksızlık veya kırılabilirliğinden kaynaklanan tehlikelere karşı eğitilmelidir.

85-

Betonarme kalıplarının yeterliliği her beton dökümünden önce kontrol edilir. Özetle, kalıp işleri için aşağıdaki tedbirler alınmalıdır:

86-

Kalıp sökme işi için izlenecek çalışma yöntemi, parçaların hangi sırayla sökülme

Metal ve beton karkas ve prefabrik elemanlar, çelik yapı işleri

87-

Metal veya beton karkaslar ve bunların parçalarının, geçici destekler ve payand

88-

Çelik yapılarda kullanılacak bütün ana taşıyıcı, tali taşıyıcı ve bağlantı malzeme

89-

Metal veya beton karkasların ve bunların parçalarının, geçici destekler ve payan

90-

Montaj yapılacak mahallin etrafı emniyet şeridiyle işaretlenir. Bu alanın etrafına

91-

Çalışanları, yapının geçici dayanıksızlık veya kırılganlığından kaynaklanan riskle